

عنوان مقاله:

ارزیابی توان اکولوژیکی شهرستان خداآفرین با استفاده از مدل اکولوژیکی دکتر مخدوم و سامانه اطلاعات جغرافیایی

محل انتشار:

فصلنامه مهندسی و مدیریت آبخیز، دوره 14، شماره 1 (سال: 1401)

تعداد صفحات اصل مقاله: 15

نویسندگان:

علی خدائی - کارشناس ارشد محیط زیست، دانشکده جغرافیا و علوم محیطی، دانشگاه حکیم سبزواری

عباس پهلوانی - استادیار، گروه محیط زیست، دانشکده جغرافیا و علوم محیطی، دانشگاه حکیم سبزواری

زهرا قلیچی پور - استادیار، گروه محیط زیست، دانشکده جغرافیا و علوم محیطی، دانشگاه حکیم سبزواری

رحمان زندی - استادیار، دانشکده جغرافیا و علوم محیطی، دانشگاه حکیم سبزواری

خلاصه مقاله:

حفاظت و مدیریت هر کاربری در مناطق مختلف باید بر اساس شرایط اکولوژیکی صورت گیرد که تحقق این امر با انجام ارزیابی توان اکولوژیکی در هر منطقه میسر می شود. ارزیابی توان اکولوژیکی به معنی بررسی قدرت بالقوه سرزمین و تعیین نوع کاربرد طبیعی آن به وسیله انسان است. هدف اصلی از انجام این پژوهش، شناسایی توان اکولوژیکی در شهرستان خداآفرین با مساحت ۱۶۱۶۰۷ هکتار، با بهره گیری از روش ارزیابی چند معیاره (MCE)، مدل رایج آمایش سرزمین دکتر مخدوم و با به کارگیری سامانه اطلاعات جغرافیایی می باشد. در این بررسی، پس از شناسایی منابع اکولوژیکی (پایدار و ناپایدار)، تجربه و تحلیل و جمع بندی منابع صورت گرفت. سپس، در محیط نرم افزار ArcGIS ۱۰.۶ لایه های اطلاعاتی با هم تلفیق و پس از آن ارزش گذاری نقشه ها انجام شد. در نهایت، با توجه به ارزش های موجود، توان و تنگناهای بالقوه منطقه برآورد و نسبت به اولویت بندی کاربری های مجاز در سطح منطقه اقدام شد. در نتیجه، پس از تلفیق نقشه های لازم و تصحیح آن ها ظرفیت های محیطی و توان اکولوژیکی منطقه به صورت مساحت (درصد) در سطح شهرستان خداآفرین برآورد شد. با توجه به اهداف پژوهش، مناطق مستعد به تفکیک کاربری های آبی پروری-کشاورزی (۲.۶۵)، آبی پروری-مرتفع داری (۰.۱۴)، آبی پروری-توسعه شهری و روستایی (۰.۲)، آبی پروری-توریسم گسترده (۰.۴۹)، حفاظتی-توریسم گسترده (۰.۴۵)، حفاظتی-جنگل داری (۰.۱۲)، توریسم متمرکز-جنگل داری (۰.۲۱)، آبی پروری (۶.۳۴)، توریسم گسترده (۱۲.۶۱)، توریسم متمرکز (۲.۶۴)، مرتفع داری (۳۳.۱)، کشاورزی (۷.۵۱)، حفاظتی (۱۳.۵۷)، توسعه شهری، روستایی و صنعتی (۱.۸)، جنگل داری (۱۸.۸) پهنه بندی و شناسایی شدند. همچنین، نتایج نشان می دهد که بیشترین پتانسیل مربوط به مرتفع داری با مساحت ۶۱۵۶۷.۵۵ هکتار است که کمتر از ۵۰ درصد آن (۳۰۴۵۷ هکتار) با شرایط حاضر منطبق می باشد.

کلمات کلیدی:

ارزیابی چند معیاره (MCE)، توریسم، حفاظت، ظرفیت محیطی، مدیریت

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1355639>

